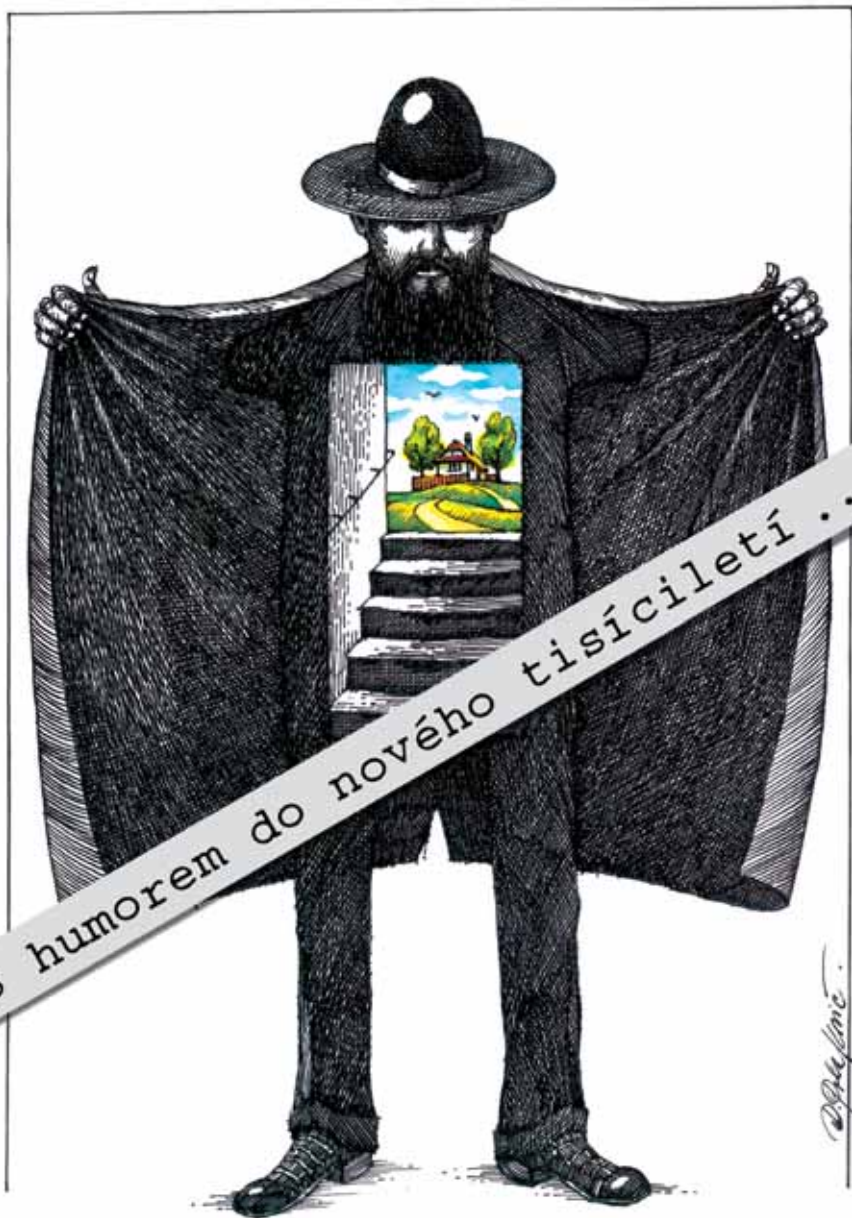
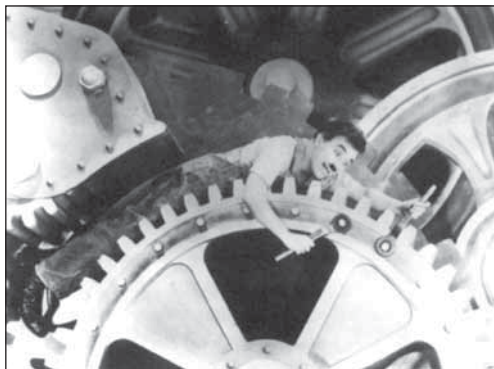

44. BEZRUČOVA OPEVA

7.9.-23.9.2001

— Charles Chaplin – Moderní doba (1936)

Motto:

“P íchod šaška do m sta znamená pro zdraví obyvatel mnohem víc nežli desít-ky mul naložených lé ivy. “

Thomas Sydenham (1624 – 1689, anglický léka)

“S humorem do nového tisíciletí... “

Festival Bezru ova Opava vstoupí v zá í roku 2001 nejen do svého 44. ro níku, ale také na práh t etího tisíciletí. Po závažn jších a seriózn jších tématech posledních let (esko-sloven-ská kulturní vzájemnost, Pocty a chvály, Na konci milénia) zvolil p ípravný výbor festivalu téma “toliko pot ebné, jako v lidském obcování chléb vezdejší”, jak bych mohl parafrázovat jednu slavnou sentenci. Je to téma humoru a všech jeho podob a tvá í. Asi máloco v budouc- nu budeme pot ebovat v tak vrchovaté mí e, jako laskav jší a vlídn jší pohled na kolotání sv ta kolem nás prizmatem humoru. Humor, jak praví klasikové, je perla z hlubin, poklad, deštník i ochranný štít moudrých, duševní zbra , nejvyšší poznání, nejlepší kus od vu, který m že lov k ve spole nosti nosit, s l zem (a kdo je jím dob e prosolen, uchovává se dlouho erstvý). Humor však také vždy a za všech okolností nemusí vyvolávat jen smích. Je dob e ukryt í v dobrém pocitu, pohod , toleranci a lásce k lidem. Práv proto by m l být humor obsažen ve všem, i ve velmi vážných v cech. Nebo jak praví jiná moudrá hlava: “M ní se pouze kostýmy a kulisy, ale lidská komedie, která se v nich odehrává, je v n táž”.

Proto Vás všechny srde n zveme i d razn vyzýváme k ú astí na festivalovém d ní, nejen proto, že kdo se sm je, nemá as plakat, ale p edevším pro úlohu humoru v polidšt ní lov ka.

*Petr Rotrekl
kulturní referent
Magistrátu m sta Opavy*

Pátek 7. zá í, 18.30 a 19.00 hod.,
foyer Slezského divadla a Divadelní klub

Boleslaw Polnar

Vernisáž výstavy plakát a obraz významného polského výtvarníka

Polské um ní v padesátých letech nabralo sebev dom jší eskalaci než eské a je stále o n co svobodn jší i ve výtvarném um ní od plastiky p es volnou malbu až po plakát. Boleslaw Polnar (1952), a žije a tvo í blízko našich hranic, pat í k p edním sou asným polským malí m. Narodil se v Glub ících, vystudoval Akademii krásných um ní v Krakov a nyní žije i tvo í v Opolí. Za svou tvorbu získal mnohá i zahrani ní ocen ní. Vystavoval v Evrop (N mecko, Švédsko, Francie, ale také v Krnov a Ostrav) a opakovan í v zámo í. Je vyhledávaným spolupracovníkem n kolika polských divadel, nebo jeho plakáty p sobí jako citlivý symbol i pe e inscenací, které pak i p es omezený scénický as mohou zanechat v pam tí návšt vník trvalou stopou. Polnarovy návrhy divadelních plakát jsou sugestivn poutavé, malí sky nápadité v grafické zkratce a hlavn vyjad ují nejen samotný název divadelního titulu. Polnarova oddanost a láska k divadlu pramení ze silného vztahu k lite-ratu e. Svými díly vypráví p íb hy plné podobenství života i jeho v ných tajemství. Je tv rcem obraz , které vypovídají i zp sobem násobené animace nechceme-li použít zleh ujícího slova comics. Ve volné malí ské tvorb nás jeho fantazie zavádí do sv ta b o h a t é t v a - rové i barevné imaginace blízké obraznosti Federica Felliniho,

v tvarosloví pak anatomie Luciena Freuda, vnuka slavného psychoanalytika. P íkladem je i jedine ný portrét Samuela Becketta, který je tém anatomickým i duchovním atlasem velkého dramatika. Leitmotivem opavské instalace, která potrvá do konce íjna, je tvorba spjatá p evážn s divadlem. Vždy i pod- statu Polnarovy tvorby by bylo možné ozna it Divadlem sv ta. Výstavy za ú astí autora uvede akademický malí Jind ich Gola.

Text a foto Emanuel K enek

— Boleslaw Polnar

rockové alternativní scény

Koncert spojený se k tem CD

Reprezentativní kompaktní disk vznikl se záměrem zmapovat opavskou rockovou alternativní scénu a ukázat mladší i starší generaci hudební tvorbu muzikantů, kteří si pro svou výpověď o světě zvolili tento hudební žánr. Během realizace CD se navíc zrodil nápad uspořádat mimořádný společný koncert. Celý projekt si totiž klade za cíl vytvoření pohodové a přátelské atmosféry inspirující k dalším hudebním aktivitám. Společným vystoupením se jednotlivé skupiny mohou zbavit zbytečné evnivosti i arogance a více se otevřít vzájemnému obohacování. Na desce i koncert se můžete setkat s těmito kapelami: Bardo Thödol, Elliot Gonzales, Kopretina, Luza, Nekos Zpozakulis, No 1, Peří, Psychonaut, Sonyk Bel a Yaba.

Martin Žižlavský (Rockový klub JAM)

— Snímek z koncertu CD Rockových hvězd z Opavy na festivalu v Kobčicích

sobota 8. září, 14.00,
Městské sady

pondělí 10. září, 19.00,
Slezské divadlo

Divadlo

Představení pražského kultovního souboru s jevištní podobou českého mýtu

Autorem podivné jevištní podoby českého mýtu byl Jára Cimrman, který až do svého zmizení v roce 1914 patřil k nejvýznamnějším českým dramatikům, básníkům, cestovatelům, filozofům, vynálezci a sportovci. Po objevení truhly s jeho pozoruhodnou pozůstalostí v obci Liptákov vzniká v Praze v polovině 60. let Společnost pro rehabilitaci osobnosti a díla Járy Cimrmána. Ta rekonstruuje a popularizuje jeho dílo. Fragmentu hry Blaník, jakož i dalších, dnes již téměř zlidovělých kusů (Hospoda na mýtince, Vražda v salónním coupé, Dlouhý, Široký a Krátkozraký, Dobyání severního pólu s echem Karlem Němcem) se ujala autorská dvojice Ladislav Smoljak a Zdeněk Svěrák. Ve hře vystupují rytíři Hynek z Michle (přednosta svatováclavské kanceláře), rytíř Smil Flek z Nohavic (kronikář), rytíř Veverka z Bítýšky (velitel lipanské druhé jízdy) Josef Bohuslav Chvojka (učitel dějepisu), Šlupka (zřízenc) a Jeskyňa.

Jedno z našich nejznámějších malých divadel nehoduje v Opavě poprvé. Protože herecký soubor nehraje má svůj stálý okruh příznivců, není asi třeba blíže jej představovat. Jen dodejme, že hra Blaník nebyla vybrána náhodou. Celé to legrace vlastně není ze začátku minulého století je totiž, jak se zdá, stále aktuální i v těchto dnech, kdy českou národní výjimce nosí haraší po vzoru některých východních politiků také naši euroskeptikové. Těm se do kamenného Slezského divadla na své blanické kolegy přijdou pro jistotu podívat i spící ochránci Slezska z nedalekého vrchu Hanuš.

— Vlastenecká krotitelka Šárka Taussigová nacvičila se svými tvernohými svenci alegorické inscenace "Blaník". Lvi symbolizují české vojsko dle mýtu. (vpravo)
V popředí kníže Václav.

— Badatelská výprava Cimrmán v Liptákově (dole)

pondělí 10. září, 17.00,
Horní náměstí

Slavnostní fanfáry z Hlásky

Slezská kapela zahraje festivalovou znělkou Jindřicha Černého

Doprovodné kulturní programy na Horním náměstí pořádá Dům dětí a mládeže ve spolupráci se Základní uměleckou školou Václava Kálíka. První koncert, na němž se představí známá Slezská kapela, se koná již v neděli 9. září v 10 hodin. Další programy se uskuteční ve všední dny od 16 do 17 hodin, pokud nebude velmi chladné nebo deštivé počasí. Uslyšíte Chlapeckou cimbálovou muziku a Dívčí cimbálovou muziku ZUŠ Opava, Národopisné soubory Úsměv a Vrtek, Opavské hudce, Akordeonový orchestr Popcorn, Dechový orchestr Ostroj, Dechový orchestr Hradec, Sekerášé, Veselou sedmu a Rohovanku.

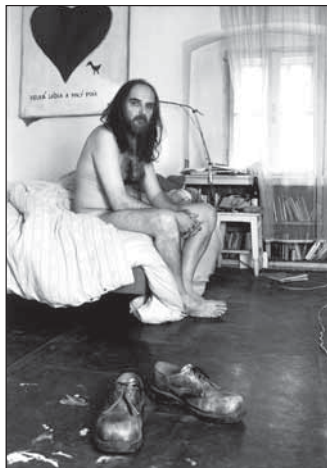
Jarmila Poláková

v soudobém výtvarném umění I

aneb Akty českých spisovatel na fotografiích Jany Nosekové

Vernisáž snímek z benefičního kalendáře a nakladatelství Petrov

Benefiční kalendář 2001 s fotografiemi akt českých spisovatel vydalo nakladatelství Petrov Martina Pluháka, který jejich instalaci v Domě umění sám zahájí. V jednom z rozhovorů se přiznal, že hlavním cílem vydání tohoto neobvyklého tisku bylo "upoutat pozornost alespoň trochu širší veřejnosti k němu tak okrajovému jako je povídková literatura, avšak zároveň rozšířit o další díla seriál volně pokračujících výpadů proti "obrozenecké" roli české literatury, která vyhovuje univerzitním profesorům a tzv. literárním kritikům, ale především škodí samotným autorům. Nechybí lažrovně ani potěšba dotáhnout do finále nějaký ztěžstý, nekulpošetilý nápad, který by pro většinu lidí odešel ze světa s ranní kocovinou." Na otázku podle čeho si vybíral autorkou fotografií odpovídl: "Oslovil jsem záměrně Janu Nosekovou, protože ji léta znám jako výbornou fotografku, protože s focením spisovatel má bohaté zkušenosti z básnického setkávání na Bítově, a protože je to moje kamarádka a výborná holka. Jí i v tštin oslovených kmenových autorů Petrova připadal kalendář pánských aktů jako docela dobrý fórum".

— Marian Palla

úterý 11. září, 17.30,
Dom umění

úterý 11. září, 17.00,
Dom umění

úterý 11. září, 10.00 a 19.30, sál
mnoholetého kláštera

tlusté ženy

Autorské tení Mariana Pally

U zrodu kalendáře stál mimo jiné i Marian Palla (1953), který si o sobě myslí (alespoň na obálce knihy příběhu o detektivu Wlaprovi), že je "hudebník, výtvarník, barman, veni pes, odborný asistent na Fakultě výtvarných umění v Brně, rozvedený, permanentní bezpenzovec, ranní nevstava, obasný spisovatel na volné noze, vlastník vedy na dvanácterníku a performer". Autor, který vystavoval svá výtvarná díla v Opavě v letech 1989 a 1999, nám přetě ukázky nejen z uvedených prvních vydaných knihy, ale i ze sbírky Kdyby byl krtek velkej jako prase.

*už aby byly Vánoce!
protože potom bude velmi rychle po nich
všichni si oddechnou a za nou se tšit na Velikonoce
už aby byly Velikonoce!
protože potom bude velmi rychle po nich
všichni si oddechnou a za nou se tšit na léto
a v létě se zpotí*

*tak nevím
jestli nemaluju a nepišu
moc vehementně
a jestli bych neml trochu ubrat
zamyslet se
zstat tšeba v posteli
šetřit se
nenamáhat se
a pokusit se přežít
...
ale koho?*

Humor v hudbě

Koncert úspěšného pražského souboru

ty i vynikající sólisté, studenti Akademie múzických umění a Konzervatoře v Praze, vytvořili v roce 1994 soubor, který se ze záplavy novovzniklých smyčcových kvartetů vylenil nejen tím, že hraje obdivuhodně přesvědčivě díla klasiků (dokladem toho je první cena z mezinárodní soutěže Beethoven v Hradci 1999 pro celý soubor a také individuální laureátství tří z jeho členů), ale také tím, že se prezentuje originálním autorským programem s názvem L. A. Buškoncert. Houslisté František Souček a Petr Střížek, violista Petr Holman a cellista Vladimír Všecka objevili a propagují dílo jednoho z nejtalentovanějších žáků Jára Cimrmana. Tvrdí, že Mistr Ladislav Antonín Buš se narodil roku 1904 v Sabotíně, v roce 1948 odešel do USA, zaátkem 70. let pšobil v Austrálii a nyní se usadil kdesi v kanadské divočině. Přesto se členy Penguin Quartetu udržuje čilou korespondencí a vnoval jim i svou nejnovější skladbu Pocta moderním skladatelům. Každá skladba přitom stále čeká na své první provedení. Členové kvarteta, které zásadně vystupuje pouze ve společnosti maskota, jímž je plyšový tučňák (penguin), si pro své opavské vystoupení vybrali program, jehož první část vnovali (asi na základě pravidla o kontrastu v hudbě) romantikům nikterak apriorně veselým: Franz Schuberťovi a Bedřichu Smetanovi. Teprve po přestávce nás čeká několik ukávek z Katalogu Bušových skladeb, vtipně komentovaných jednotlivými objeviteli. Když ještě dodáme, že Petr Holman patří k nejvtipnějších sbíratelům vtipů o violistech, čeká nás skutečně "cimrmanovské" povyražení. Dopolední program je určen studentům středních škol, ve večerní pak všem dalším posluchačům a zároveň předplatitelům komorní ady.

— Penguin Quartet

Program:

W. A. Mozart: Adagio a fuga c moll K. V. 546
B. Smetana: Smyčcový kvartet č. 1 e moll Z mého života
L. A. Buš: výběr z díla

Pár poznámek k programu:

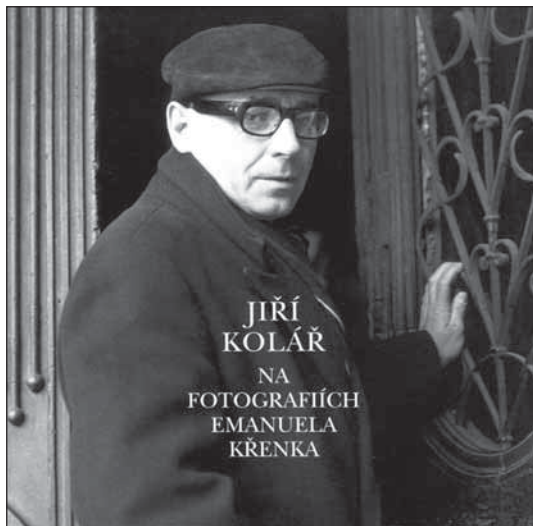
Tragické tóny Mozartova adagia a jakoby bachovsky hutné fugy budou možná pro ty, kteří si autora spojují pouze s pubertálně veselými scénami z Formanova filmu překvapivé. Stísněný, dramatický tón asi osmiminutové skladby, která se hrává i v obsazení pro komorní orchestr, je možná předtuchou skladatelova neradostného závěru života. Skutečně tragický životní příběh pak komentuje smyčcový kvartet B. Smetany z roku 1876. Sám Smetana popisuje své dílo velmi adresně. První vta Allegro vivace přináší "Náklonnost k umění v mládí a neukojitelnou touhu po nevysovitelném", druhá vta Allegro moderato alla Polka charakterizuje "Radostnou dobu mládí", "Blaženost první lásky" je obsahem vta třetí v tempovém označení Largo sostenuto a závěrečné Vivace patří "Národní hudbě, úspěchům a potom katastrofám". Smetana náhle slyší v uchu pronikavě e4, stědává rezignaci s nadějí, než naplno propukne hluchota. Vypjatý romantický individualismus první z tohoto díla jedinečný poklad světové kvartetní literatury. Po tomto mementu a vzývání smrti budou "ptákoviny pingvinovců" jistě vítaným osvícením. Dílka s názvem Komár, Tenisový, Závodní i Telekomunikační kvartet mají v sobě zakódováno "pábení" na základě hudebních a zvukových symbolů, kterým mohou rozumět všichni, nejen zkušení hudebníci "fajnšmekři". Jako sladkou tečkou ještě přidávám vtip z Holmanova archivu: Jeden slavný violový virtuos, známý po celém světě, dlel vždy těsně před vstupem na pódium zvláštní vta – otevřel své pouzdro na violu, velmi dlouho se do ní díval, pak z ní teprve vytáhl nástroj a šel hrát. Mnohokrát se ho novináři i známí ptali, co že to má v pouzdře tak neobyčejného, ale on nikdy své tajemství neprozradil. Až jednou, jak už to v životě bývá, violista zemřel. A když jeho nejbližší urovnávali pozůstalost, našli ve skříni jeho nástroj. Otevřeli pouzdro a uviděli velkou ceduli: VIOLU DO LEVÉ, SMYČEC DO PRAVÉ!

Petr Hanousek

Jiřímu Kolářovi

Zahájení výstavy portrétních fotografií
a představení nové knihy Emanuela Křenka

Významný český básník a výtvarník Jiří Kolář se narodil v Protivíně v roce 1914. Část života prožil v Paříži, kde pokračoval zejména v tvorbě svých nezávislých koláží, kterými ovlivnil výtvarnou scénu mladší generace. V lednu 1970 v PPB v Opavě byla uvedena malá výstava J. Koláře s básnickým veškerem "Jiří Kolář - báseň a koláž", který měl sedm repríz. V našem okolí pak vystavoval po roce 1990 (Sovinec, Ostrava). Emanuel Křenek, laureát Ceny Petra Bezruče z roku 1998, jej svým objektivem portrétoval mezi lety 1969 až 2001 a knížku doplnil také Kolářovými úvahami o fotografii a fotografování. Text, výstižné portrétní snímky, grafická úprava Svatoslava Böhma i drobný a sympatický formát tisku (stejný jako při minulých návštěvách v ateliéru Jana Baucha) jistě osloví všechny příznivce nepatetické výtvarnosti. Setkání s autorem fotografií přispěje jistě k lepšímu poznání osobnosti umělce, o kterém se ještě v minulém desetiletí téměř nesmělo mluvit. Navíc se můžeme těšit na Křenkovu upřímnou osobní vyznání.

— Jiří Kolář na předání knihy

středa 12. září, 17.00,
Gotická síň minoritského kláštera

středa 12. září, 19.00,
vinárna U Pěnky

Humor v literatuře aneb

Literární vinárna s jazzovou hudbou **Grupa bez nazwy (Polsko)**

Často se v historii festivalu Bezručova Opava stávalo, že jednotliví motto celému dny udávala dvoudenní literární konference. Letos je tomu naopak. Den spisovatel, který pro své kolegy připravil Jiří Urbanec, pro zmnou humornému poselství jiných žánrů v domě itakal a po bohatém interním programu nabídne festivalovému publiku veškerou literární vinárnu s jazzovou hudbou a možnost osobního setkání se spisovateli, jejichž texty okolo něho humorem zazní v rámci předání, jež připravil doc. Jiří Urbanec společně s herci Zdeňkem Pavlíkem, Lenkou Pavlíkovou a Alešem Petřem.

Obecnou uměleckou diskuzi, u níž disputace a verbální šarvátky budou mít na starosti přítomní spisovatelé i návštěvníci vinárny, kterou navštíví toho večera nejen humorné slovo, ale také kvalitní jazzová hudba skupiny "Grupa bez nazwy". Ještě dodejme, že účast na setkání spisovatelů připravili Antonín Jelínek a Augustin Skýpala z Prahy, Jaroslav Novák a Petr Urbánek z Brna, Stanislav Komenda a Helena Lisická z Olomouce, Ladislav Muška z Ústí nad Labem, Jožka Húsek ze Zlína, Libor Knápek z Frenštátu pod Radhoštěm, Richard Sobotka z Rožnova pod Radhoštěm a ostravští autoři Oldřich Šule, Lubomír Man, Božena Klímová a Miroslav Stoniš.

Pravidelné literární konference, které pořádalo Slezské zemské muzeum – Památník Petra Bezruče společně s Ústavem pro českou literaturu Akademie věd České republiky, Ústavem bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, se budou – na rozdíl od let minulých – konat vždy jednou za dva roky, tedy další až v roce 2002. Proto ostravské stědiště Obce moravskoslezských spisovatelů přišlo s námětem, aby ve zbývajících letech se v Opavě, kde je již téměř stoletá tradice multikulturního festivalu, jednou za dva roky scházeli spisovatelé z Moravy a Slezska a besedovali nad aktuální tvorbou některého žánru. Letošní 44. ročník Bezručovy Opavy má základní téma "S humorem do nového tisíciletí" a setkání našich autorů ve dnech 12. a 13. září se proto bude zabývat besedováním a hodnocením toho, co členové stědiště v Brně, v Olomouci a v Ostravě v posledních letech vydali z oblasti humoru.

Ve středu 12. září dopoledne setkání začne hodnocením a předložením referátů a rozvine se neformální a přátelská diskuse nad tvorbou – s obecnou otázkou, zda je v našem životě a literatuře humoru dost, nebo jak jít dál, jak tvořit, kde vydávat a uplatňovat texty. Po společném obědě se bude pokračovat v předání, z nějž v zámeckém parku v Hradci nad Moravicí, večer pak bude v Opavě pestrý kulturní večer z tvorby našich autorů. Dalšího dne dopoledne se pokračuje s besedami na školách. Pro zpestření přijede i některý renomovaný humorista z českých. Mějte tak jít o založení velmi plynulé tradice, a pokud se letošní setkání vydaří, další – zase na jiným žánrem – bude v roce 2003. *Jiří Urbanec*

Jazzová formace Grupa bez nazwy z polské Ratiboře, která program obohatí o známé melodie, prošla během své třicetileté existence bouřlivým vývojem a mnoha personálními změnami. Koncertovala na mnoha místech Polska, ale navštívila také Českou republiku, Slovensko a Německo. S úspěchem se zúčastnila několika hudebních soutěží a spolupracovala i s lokálními polskými rádii. Na repertoáru mají tyto reprezentanti KD Strzecha "kousky" od Gershwin, Goodmana, Ellingtona, Basieho a dalších velmistrů jazzové hudby.

Vladimírem Komárkem

Vernisáž výstavy spojená s besedou a autogramiádou

Vladimír Komárek se narodil 10. srpna 1928 v Hořensku u Semil. Do roku 1939 žil se svými rodiči v Haspurce (dnes Studienka) u Malceck na Slovensku. Po té se Komárekovi přestěhovali do Nedvězí, kterému Vladimír Komárek zůstal věrným dodnes. Tady žije, tvoří, dokáže být šťastný. I přes oznámení na vstupní bráně "krátká návštěva potěší", umí prodloužit čas v tom nejkrásnějším slova smyslu svou lidskostí, laskavostí, humorem i nadsázkou. Ten, kdo má možnost se s Vladimírem Komárkem setkat osobně, potkal bytost se srdcem a duší na pravém místě. Na umění nahlíží autor i s trochou nadsázky: "Na to, aby se člověk v umění mohl proslavit, na to musí být především dlouho živý, aby si za tím mohl chodit. Spoléhát na druhé lidi je nejisté. Každý by chtěl být van Gogh, ale ucho aby si za něj uřízl kdo jiný. A sochař Lauda říkal, že ve dvaceti má být umělcem lecm každá trouba, ale vydržet být umělcem v šedesáti! Člověk taky nemůže chtít, aby se ty jeho věci líbily všem lidem. Žádný malíř nemůže malovat pro všechny. Pro všechny má malovat akorát komunál."

Po několika letech se Opavané opět mohou těšit nejen ze setkání s uměleckými díly Vladimíra Komárka, ale také s mistrem osobně. V prostorách výstavní budovy Slezského zemského muzea v Opavě si návštěvníci mohou prohlédnout obrazy, grafiku i knižní ilustrace. V rámci slavnostního

otevření proběhne autogramiáda a posezení s autorem. Nabízí se neopakovatelná příležitost pozvat na setkání s Vladimírem Komárkem a jeho tvorbou Vás všechny, kteří toužíte po lidském i uměleckém zážitku. Nad Komárkovými obrazy a grafikou můžete porozumět tichou otevřeností klíče, plachosti zvětšujících andělů, v němž touze přání k ideálu, srdci ve skříních, k ehkosti beránka v náruči i pomyslné nekonečnosti žebříků, které se dotýkají nebe. O nebi Vladimír Komárek říká, že až se do něj dostane, obklopí se obláčky a ohlídá je pro své milované a nejbližší. Ale, a nespěchá, že na něm rád pokračuje. Možná si nad obrazy autora najdete i svůj vlastní příběh, tichou zpodobnění života a pokud se alespoň na chvíli ocitnete šťastní v barevnosti snů a fantazie, naplní se poslání, se kterým jsme pro Vás výstavu připravovali.

Dita Pfefferová

— Vladimír Komárek – volný výtvarný doprovod
Slezských písní interpretace frontospisu
— do Slezska přichází světlo i prostědnictvím
Bezruových Slezských písní (nahodě)

— Vladimír Komárek (vpravo)

úterek 13. září, 17.00,
Slezské zemské muzeum v Opavě

pátek 14. září, 15.00,
Městský hřbitov

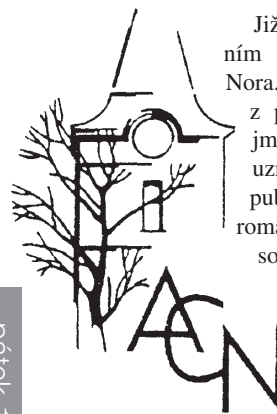
pátek 14. září, 18.00,
Alojzova Bludný kámen

Malý koncert pro Petra

úinkuje p vecký sbor Domino

V předvečer 134. výročí narození bezesporu nejznámějšího opavského rodáka Vladimíra Vaška, publikujícího pod jménem Petr Bezru, zazpívají u jeho hrobu dříve ze Základní školy Ilji Hurníka. P vecký sbor Domino letos v úervenci zavítal na festival až do vzdálené Kanady, aby tam pod taktovkou Ivany Kleinové šířil dobré jméno českého hudebního mládí. Lze si tedy představit lepší hold tomu, jenž trvale obohatil evropské písemnictví? O významu díla Petra Bezru se tentokrát promluví spisovatel Richard Sobotka z Rožnova pod Radhoštěm.

Literární večer Hlavnice

Již posedmé se setkají v Opavě a v Hlavnici mladí autoři i slavnostním vyhlášením výsledků celostátní soutěže prózy Hlavnice A. C. Nora. Soutěž vznikla v roce 1994 a je vyhlášována každoročně. Vznikla z potřeby připomenout ve společnosti spisovatele A. C. Nora (vlastním jménem Josef Kaván), který sice v období let 1924 – 1948 patřil mezi uznávané české spisovatele, ale po celý další život měl zákaz veškeré publikační činnosti. V obci Hlavnici se odehrává děj jeho nejlepšího románu Bürkental. Protože jej napsal již ve svých jedenadvaceti letech, soutěž oslovuje talentované autory do 30 let. Výsledkem každoroční aktivity Sdružení Hlavnice A. C. Nora, které celou soutěž zabezpečuje po stránce organizační i finanční, je vyhlášení deseti nejlepších prací a vydání almanachu pod názvem Kaleidoskop. Soutěž je anonymní, autoři zasílají práce pod pseudonymem. Uzavření jednotlivých ročníků probíhá vždy v měsíci září, jednak proto, že v tomto měsíci se spisovatel v Opavě narodil, a také proto, že soutěž je po celou dobu své existence součástí

Bezruových Opavy. Odbornou záštitu nad soutěží převzala Obec moravskoslezských spisovatelů v Ostravě a Ústav bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, z jejichž řad je sestavena odborná porota. Do letošního ročníku zaslalo 49 autorů z celé české republiky celkem 103 prací o rozsahu 984 stran textu.

Jiří Pecháček

Vyhlášení výsledků celostátní soutěže

sobota 15. září, 14.00, Kulturní dům Hlavnice

sama doma aneb Jak se Kate ina Brožová t ší na miminko

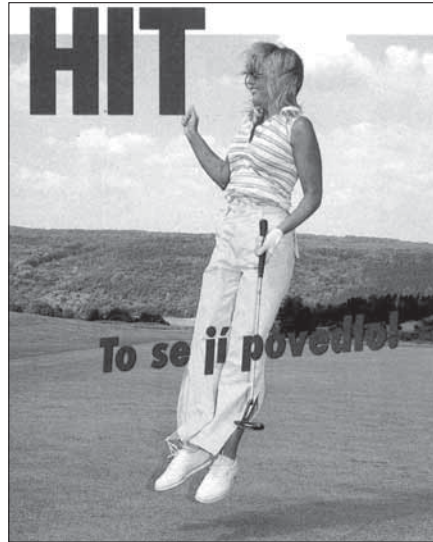
P íležitostný humanitární soubor R. J. uvádí na p ání divák p ímý p enos TV záznamu z klubu Classic ve Slaném na Kav ích horách u p íležitosti ud lení cen v sout ži O nejkrásn jší okno v rámci akce Z za Bezru ovu Opavu krásn jší a než kdykoliv jindy. Hostem po adu bude skupina Ploštín Punk (Slovensko)

Motto:

"Vším, ím jsem byl, jsem byl rád sourozenci Gondíkovými."

Slávek Boura a Marie Majerová

— To, co chcete v d t o známých osobnostech, uvidíte jen s námi, když z stanete tam, kde jste a máte pocit, že jste sví a in a cool, ale hlavn ne out!

pátek 14. zá í, 20.00,
klub Classic No 5

Vážení pane železný editeli,

ve chvíli, kdy tete tento dopis, považujte ho, prosíme, za otev ený. Velmi nás pot šilo, když jsme se ve všech Vašich publicistických a zábavných po adech v posledních m sících dozv d li radostnou novinku, že známá osobnost eské kultury paní Kate ina Brožová eká miminko, na které se t ší. Rádi jsme zareagovali ve jménu Vašich v rných divák na tuto milou skute nost, na kterou nás tak pravideln upozor ujete. Náš vesnicko – ochotnický spolek "MIKYŠKA" s folklórním dív ím souborem "BRYNDZA" p ípravil komponovanou publicisticky – zábavnou ůou na po est Kate iny Brožové, která se t ší na miminko. V po adu zazní veselé povídání se známými osobnostmi, vystoupení cvi ených opic, recepty na životní sv žest, komické scény ze života a v neposlední ad dojde i na písní ky a na Vás, pane editeli, možná také dojde.

P í této p íležitosti jsme op t vyhlásili diváckou sout ž s názvem "Za truhlík v okn krásn jší" a to v následujících um leckých oborech:

- 1/ Kategorie Kate ina Brožová do 20ti let (Open Aire)
- 2/ Kategorie Kamiony s p ív sným vozíkem do 30 let

Zárove budou vyhlášeny ceny o nejpoblárn jší bavi e Vaši TV, a to v následujících žánrech:

- 1/ Kategorie Ty Ty
- 2/ Kategorie Mi Mi
- 3/ Kategorie au Pipi (sout ž d tí do 40ti let)

Hosty zábavného po adu budou provázet Štefan a Margita ze Staré Zagory.

Vážení pane editeli, v íme, že se v této chvíli již t šíte, protože My v íme, že Vy jste inteligentní a že to na nás jenom hrajete, za což My Vás jako herce up ímn obdivujeme a zárove litujeme. Na záv r našeho otev eného dopisu nám dovozte, abychom Vám touto cestou pod kovali za nekone nou inspiraci a nápady, které nám prost ednictvím Vašich neuv íiteln zábavných po ad nabízíte.

Aleš Koudela a Ji í Siostrzonek

Z dosud realizovaných po ad autorské dvojce Koudela – Siostrzonek p ípomeme t m, kte í ještě náhodou netuší o p jde, jejich oslavné programy: Setkání tajemník okresu 95, Ve írek babího léta 97, Ruský ve er 98, Americký ve írek 98, Vst íc volbám 99, Hrabalovský Happening 99, Siesta Cuba Libres 2000, Teatrológické konference v nované Petru Bezru ovi 99, W. Shakespeareovi 2000,

Mi ovi a Jaromíru Sedlá kovi ml. 2001 a dále oblíbené divadelní hry í muzikály: Pob ežní hlídka 96, Kam zmizel John Leghorn Plymouth 98, íkita a Pepito 99. Integrovaní sou ástí ve era bude vystoupení Ploštín Punku. Za átky tohoto spole enství lidových muzikant sahají do roku 1992. Od dob prvních vystoupení na r zných festivalech (Kremnické gagy, Lojzovanie) až po vydání dvou CD se skupina z Liptovského Mikuláše nezpronev íla vlastním písní kám a legraci. Akté í Ploštín Punku se sami neza azují do žádné hudební kategorie, ale cht í-li by n kdo jejich styl hry pojmenovat, asi by nejvíce vyhovovalo ozna ení folková recese.

sobota 15. zá í, 10.00,
Dvo ákový sady

Skupina X

Vernisáž tradi ní výstavy opavských výtvarník

— grafika Marcely Mrázkové

Od roku 1968 se pravideln b hem festivalu p edstavují opavské ve ejnosti amatérští í profesionální výtvarníci voln sdružení kolem výtvarné školy na Solné ulici a Miloše Ka írka, laureáta Ceny Petra Bezru e z roku 1999. Za nep íznivého po así se s díly ádných len í jejich host m žete setkat v atriu Domu um ní. Instalace bude p ístupná pouze b hem víkendu od 10 do 17 hodin, což jejímu zhlednutí dodává jistý pel neopakovatelnosti. K ádným len m skupiny X pat í také grafi ka Marcela Mrázková, jejíž novoro enku otiskujeme.

Prima jízda, když jsem

V arkádách

aneb Plavba babího léta

Pro vodomily na luncích, kajacích, raftech, jakož i v ostatních neckách splnutí a zamykání Moravice s hudebním programkem ve kterém vystoupí Karavana, Kotva, Zálesáci, Wabi Dan k, Pavel Dobeš a Lokálka

Akce má dvě části, z nichž uvádíme pouze dvě:

První část: Zamykání eky Moravice

Splutí eky Moravice je sportovní lahodka pro veškerý lid vodácký vládnoucí vesly a pádly a ovládající um ní jízdy na luncích, kajacích, kánoích, raftech, jakož i všech dalších neckách. Je to také lahodka sváteční, nebo nemnoho dní v roce je ece Moravici dáno téci po ádným proudem. Pro tento den je tedy p ípraveno, objednáno a rezervováno následující:

Pr tok vody 18,5 m³/sek.

Teplota vody do 20 C (bude zajišt no topnými t lesy)

Teplota vzduchu do 30 C (garantováno firmou "Slune ní svit- spole nost bez ru ení")

Slavnostní start v 10:00 hodin v Kružberku pod silní ním mostem

Záchraná i s podb ráky na jezech v Jánských Koupelích a v Žimrovicích

Druhá část: Koncert dobré pohody

Pro všechny, kte í pojedou výše uvedenou vodu, ale i pro všechny ostatní milovníky dobré folkové a country muziky z širokého i dalekého okolí je p ípraven skv lý hudební bombónek v Areálu dobré pohody v Žimrovicích od 16:00 hodin. Postupn zde vystoupí výše uvedení (možná i další) a budou hrát a bavit všechny p íchozí až do p l-noci. Samoz ejmostí je bohaté ob erstvení pro všechny a možnost kempování a p espání do ned le. Vstupenky na koncert budou k dispozici v obvyklých p edprodejích i na míst , pro vodáky je možnost koupit si vstupenky ráno v autobusu SMTP v Kružberku a od 10:30 h. v Podhradí a to za p edprodejní cenu. (Více podrobností se dozvíte na tel. . 0604/129 698, p. Beneš)

Vodáckochlapáckobrutáln srandovn pohodov sportovn hudební akci p ípravili za pomoci odboru školství a kultury Magistrátu m sta Opavy a Správy zámek Hradce nad Moravicí a Radun

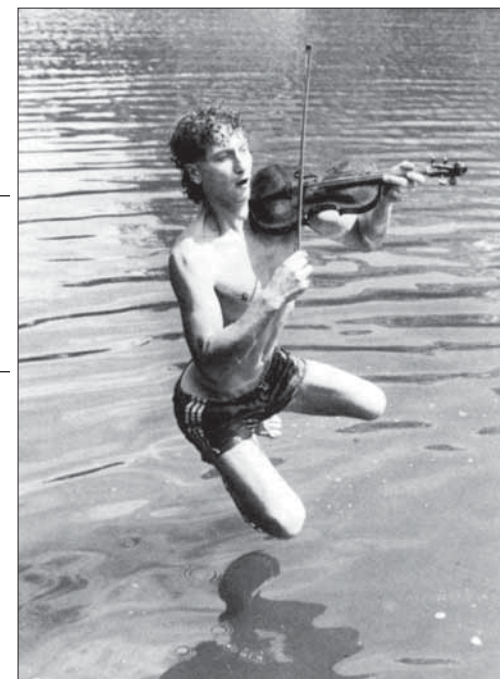
Stanislav Beneš (Stanice mladých turist a p írodov dc)

a Rostislav Tomáš
(Agentura ART)

— Pohoda na vod

sobota 15. zá í, 10.00, Kružberk, 16.00,
Areál dobré pohody Žimrovice

— Foto František
Dostál z knihy
"Letní lidé"

Životopis Johana Christopha

Zahájení výstavy n žného humoru v textech
a fotografiích Magdy Stanové (Slovensko)

ernobilé fotografické hry Magdy Stanové (1981) jsou jakými si p íb hy podbarvovanými sv žím humorem. Bratislavská autorka, studentka Vysoké školy výtvarných um ní, nachází pro v ci a situace všedního dne nové, asto netradi ní významy. Pomáhá si mechanickými zásahy do negativu, nebo jej dotvá í textem p ímo na fotografii. Své práce již p edstavila na n kolika samostatných výstavách na Slovensku a také v N mecku. V p íjemném prost edí ajovny zazní p i vernisáži za autor iny ú asti také poezie jednoho z nejvýznamn jších malí minulého století Paula Kleea.

ned le 16. zá í, 17.00,
Univerzitní klub - ajovna Bludný kámen

aneb Ve er monsignora Josefa Veselého

etba verš , malý koncert a p edání

Ceny Petra Bezru e významné opavské osobnosti

Ke všem atribut m, jež prozrazují celoživotní poslání kn ze, dnes již trnáct let d kana Ostravsko-opavské diecéze, estného papežského preláta, monsignora Josefa Veselého (1929), bezesporu pat í i atribut, jímž letošní nositel Ceny Petra Bezru e vstoupil do eské moderní poezie (pomineme-li první básnické pokusy gymnasty) koncem padesátých let minulého století – atribut básník. tená i verš dosud publikované poezie a um lecké prózy, a již vydané v obsáhlejších publikacích (Civilizace lásky, Krom íž 1996, Ve znamení slunce, Kostelní Vyd í 1999) i v útlych svazcích a p íležitostných tiscích se asto spole n s autorem zamýšlejí nad zázrakem bytí, nad cestou a úd lem lov ka na zemi, kladou si základní a podstatné otázky ve spojení se svou lidskou existencí, p ekázkami, které si mnohdy do cesty staví lov k sám svou nenasytností, leností, netrp livostí, nedostatkem pokory i sebeovládání, n kdy i nedostatkem lásky, aby spole n s autorem zatoužili po náprav všeho, co svou myslí a srdcem m že lov k ovlivnit, co jeho duši naplní pokorou, bezmeznou láskou ke všem, kte í jsou jeho souputníky na této zemi, aby se spolu s nimi mohl stát budovatelem katedrál v srdci lov ka milujících.

Josef Veselý se narodil v malé vesni ce nedaleko Krom íže – ve Zlámance. V ní prožil se svými rodi í a sestrou š astné d tství, které se stalo jednou z nejpevn jších jistot lidských pout, jež ho vždy posilovala v p íštích ne vždy š astných letech. Po druhé sv tové válce ukon il studium maturitou na Arcibiskupském gymnáziu v Krom íži a v zá í téhož roku se zapsal ke studiu na Bohoslovecké fakult v Olomouci, jeho studium však bylo po dvou letech nezávisle na jeho v li p erušeno. Komunistický režim p inesl nové nep átelské zákony, bezohledn likvidoval kláštery a zavíral kn žské seminá e (existující do té doby p i každém biskupství v zemi). Josef Veselý nastoupil v zá í 1950 k útvaru PTP do Mímon v Podješt dí, pracoval na nejr zn jších místech a po ty icet m síc získával trpké životní zkušenosti. Zv le režimu jej zastihla v Krom ížské galerii, kde po vojenské služb p sobil a kde byl také koncem ledna 1961 zat en a p evezzen do v znice v Ostrav . “Za rozvracení republiky” byl odsouzen ke t inácti let m v zení a odpykání trestu v pov stném v zení ve Valdicích – v brusím lustrových ov sk . Kruté podmínky let nesvobody mírnili spoluv zni, jejichž p íjmení – Bárta, Mádr, Mastyljak, Ku era, Vojtek, Kostohryz a Dokulil prozrazují, že dny nehlubšího ponížení prožíval Josef Veselý za tiché a nezloonné podpory muž stejného smýšlení a vyznání. Do civilního života propustila v zn t žkého valdického žalá e áste ná amnestie v zá í roku 1965, a tak kone n i po všech peripetiích, které s sebou p inesla nová zam stnání a následné nemoci, se Josefu Veselému poda ilo dokon it v letech 1968 – 70 studium na Teologické fakult v Litom ících. Vysv cen byl 6. 9. 1969 – a na svátek Povýšení svatého K íže sloužil první mši svatou... Všem u utrpení ale zdaleka není konec, nastává však nad jeplná cesta, na níž jej budou provázet p átelé nejv rn jší, v ící Ludgeovic, Budišova nad Budišovkou a Opavy i širšího Opavska, p ipomene-li jen farnosti, v nichž se zapsal neúnavnou a ob tavou pastora ní inností, nemén však usilovnou a neutuchající organiza ní aktivitou v novanou opravám kostel , restaurování um leckých kulturních památek i kulturním po ad m, jež práv ve chrámech nacházely vzhledem ke svému obsahu nejd stojn jší prost edí.

ned le 16. zá í, 19.00,
M stský d m kultury Petra Bezru e

Meditativní poezie t í desítek publikací básníka a kn ze má v rné tená e mezi p átelí a mnohými v ícími celé zem . S výb rem verš Josefa Veselého se m žete seznámit v literárn – hudebním slavnostním ve eru “A proto zpívám ...”, v n mž vystoupí lenové Studia Petra Bezru e Lenka Krausová, Eva Müllerová, Gabriela Vl ková, Ji í Halfar, Ji í Šrámek, Milan Vavre ka a sourozenci Alena a Petr echovi, kte í p ednesou skladby pro pot chu srdce. V programu zazní Romance F dur . 2, op. 50 pro housle a varhany Ludwiga van Beethovena a duo pro housle a klavír Z domoviny Bed icha Smetany.

PhDr. Zdenka Pfefferová

*Jsou smutné domy bez oken
m j drahý
zahrady bez strom
a stromy bez kv t
obloha bez slunce
a ptáci bez zp vu*

*A srdce naše i ústa
smutná jsou beze slov
kterými se p elévá
n co ze mne do tebe
a z tebe do mne
m j drahý*

*Tajemný sv dek
lou ení a návrat
V rná stráž
ticha a pokoje
Jenom neulomit kliku
jenom neztratit klí*

*Oby ejné za ukání
Jen dál
A ozv nou té radosti
i dve e srdce
se najednou
otvírají*

— Monsignor Josef Veselý

V souvislosti s duchovním poselstvím Mons. Veselého si p ipome me také úctyhodn bohatou innost lo ského laureáta Ceny Petra Bezru e Karla Kostery, který služb církvi a vedení chrámových sbor zasv til tém celý sv j život.

Divadlo Sklep je délkou trvání (založ. 1971), po tem len a etností um leckých prezentací nejtší a nejvýznamnější soubor Pražské ptky (Sklep, Mimóza, K e , Vp ed, Koloto), páte tohoto sdužení divadel i celého genera ního um leckého hnutí. P vodn šlo o žakovský a studentský amatérský shluk kamarád a spolužák z branické Dobešky v Praze 4. Název pochází z reálného miniaturního suterénního prostoru vily, obydlené rodinou Davida Vávry, který zde společně s Milanem Šteindlerem improvizovali na témata vlastních diváckých zážitků (Divadlo J. Cimrmana, C. Turba, loutková představení, televize). P vodní nevejná privátní aktivita postupně přerostá ve veřejná vystoupení v malých divadlech, klubech, hospodách. Soubor se profiluje jako stále se rozšiřující seskupení studentů adeptů umění, kteří v ad excentrických parodií a recesivních, zábavných i sebezábavných komedií velmi osobitého humoru spoluvytvářejí poetiku celé Pražské ptky a generace ního um leckého hnutí srovnatelného s nástupem Osvozeného divadla, Semaforu nebo v Brně Husy na provázku. P ízna ná je také provázanost divadelních aktivit s celým životem len Sklepa, desítkami paradivadelních a jiných akcí (v . kuriózních ples , fotbalových a hokejových zápas – tým Sklepovští Sršáni, pívnicích b h , prázdninových putování apod.). Hnutí Sklepa a Pražské 5 je dílem um lecké generace, která jako první “nevyrostla ze 60. let”, p ehlédla nebo odmítla tvorbu otc a bezd ky akcentovala expresionistické a dadaistické výst elky d d a prad d . Ve stagnaci 70. a 80. let (“stupa”, “pruda”) si našlo styl, metodu, témata, nový slovník i syntax.

— divadlo Sklep – *Ti ne esti. Alkohol* (Milan Šteindler), *Muchlání* (Tomáš Vorel) a *formalismus* (David Vávra)

— *Besídka '98*: Ji í Burda, Marta Marrinová, Jan Winter (dole), Lenka Východilová, Bára Trojmanová, Ji í Machá ek, Hanna Narararová, Milan Šteindler, Aleš Najbrt, Roman Fojtík, František Škláta, David Vávra, Ilona Labuová, Ji í Podzimek, Jaroslav Róna, David Noll, Hana Pafková, Ond ej Trojan a Vladimír Vytiska.

Sklepem prošlo za dobu své existence mnoho desítek herců, hudebníků a dalších umlců, spolupracovníků a hostů (Tomáš Hanák, Eva Holubová, Tomáš Vorel, Ji í Burda, Monika Naeva, Robert Nebenský, Ond ej Trojan, Ji í Machá ek atd.). Vedle inscenací (*Mlýny aneb život před sebou*, *Mazaný Filip*, *Taj plný ostrov*, *Muzikál*, *Chemikál*, *Šediváci*, *Carmen* atd.) a filmů (*Pražská 5*, filmy *V ry Chytilové*) dokumentuje poetiku souboru také několik televizních pořadů z nichž některé nám osobně představí dva výrazní protagonisty souboru – herce a scenáristu Ji í Burdu a režiséra a producenta Ond eja Trojana. Uvidíme především ukázky z posledního období tvorby divadla Sklep: *Multicar movie show*, *Wartburg movie show* a *H m ní – katovna*.

eská divadelní encyklopedie I
– Jan Dvořák

úterý 18. září, 16.00,
foyer Slezského divadla

pondělí 17. září, 17.00,
kino Elektra

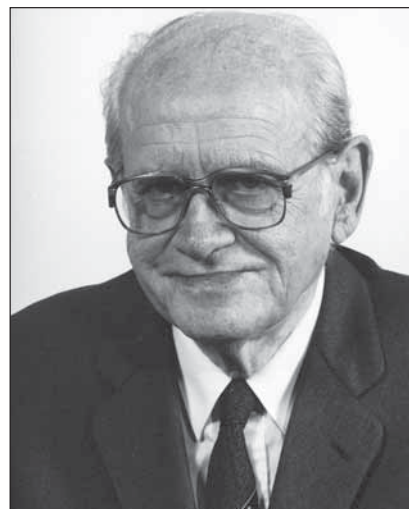
S divadlem a kolem divadla

Setkání s významným divadelním historikem, představení knihy vzpomínek a předání Ceny Petra Bezruče

Miloš Zbavitel (1921) je opavské veřejnosti znám jako herec, dramaturg, režisér a divadelní kritik. K jeho životnímu jubileu připravilo opavské nakladatelství Parnas Trading vydání jeho vzpomínek. Hrsto divadelních zážitků, jak se knížka jmenuje, je své době mužem, jenž celý život spojil s divadlem. Prošel divadelními scénami v Ostravě, Pířbami, Mladé Boleslavi, Šumperku až zakotvil v Opavě. V tomto městě ovšem již v letech před druhou světovou válkou navštěvoval gymnázium a v roce 1945 spoluzakládal stálou českou profesionální divadelní scénu. Znovu se pak sem vrátil na sklonku 60. let. Dramatický životní příběh je v celku sama o sobě zajímavá, ovšem, pro dnešního čtenáře zůstává především neocenitelné své době toku času, v domě mezigenerační kontinuity, která je v divadelním umění dležitější než kdekoli jinde, etosu divadelní práce, vlastní ještě Zbavitelovy generaci, a zprostředkování zkušenosti s budováním profesionálního divadla od druhé světové války po 90. léta 20. století, a to nejenom v Ostravě a Opavě.

Když opavské divadlo zařinále roku 1945 v nelehkých podmínkách válkou vážně poškozeného města, hrál Miloš Zbavitel v zahajovacím představení *Inohry*, v *Matce Karla* apka, postavu Toniho – kdyby již nic v jeho životě nepřecházelo a nenásledovalo, desítky rolí, vlastní spisovatelská a badatelská činnost, režie a zejména dramaturgická práce, zapsal by se Miloš Zbavitel natrvalo do dějin Opavy. Jenomže právě ony každodenní úkoly, starosti a problémy, radosti a překvapení, všechny tyto “divadelní zážitky” přicházely a vzdor nelehké době je Miloš Zbavitel přijímal jako dar života. Stal se nejen vynikajícím dramaturgem, ale i nejvýznamnějším historiografem divadelního života v Ostravě a Opavě, dvou tradičních divadelních centrech. Přitom jenom renomovaný divadelník přehledně hraničce kraje. Poprávu je Miloš Zbavitel jednou z velkých postav české kultury ve Slezsku 20. století.

Pavel Šopák

— Miloš Zbavitel

Vizuální verze rozhlasového vysílání legendárního a kultovního rádia Limonádový Joe

— Rádio Limonádový Joe v akci

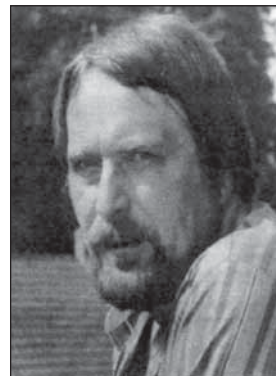
Rádio Hotel se pojmenovala skupina tvrců pražské rozhlasové stanice Rádio Limonádový Joe poté, co musela tuto svoji domovskou scénu opustit kvůli jednomu blbě kovi. V červnu 2001 se ti to umělci pokusili získat vlastní vysílací licenci, ale neuspěli. Někteří mediální analytici to vysvětlují neschopností skupiny zatanit před leny licenční komise zatanit tzv. banánový, tedy eroticky zabarvený tanec, jiní soudí, že problémem byl v neochotě tvrců vysolit žádný úplatek. Od licenčního neúspěchu skupina nechce veřejně vystupovat a snaží se publikum odradit mimo jiné skandálními divadelními happeningy. Díky Radiu Hotel obdrželo Ministerstvo zahraničí R následující noty: od české ambasády v souvislosti s provedením opery Žloutenka, od ruské ambasády za výtvarnou akci Aranževaja plóš a spoívající v rozlité 50 sudů silně toxické látky Orange agent po Rudém náměstí a také od papežského nuncia za sérii fotografií Píroda pod sutanou.

Představení Rádía Hotel jsou charakteristická neschopností tvrců cokoli nazkoušet, mají nejistou stopáž i uměleckou hodnotu. Skupina pohrdá obecně přijímanými divadelními zvyklostmi, ale sama přitom nepřináší nic, co by je nahradilo. Na domácí půdě v české republice se Rádio Hotel snaží zmírnit nesnesitelnost svých show rozdáváním jídla, které uvaří během představení a prodejem laciného sponzorského piva Staropramen. Přitažlivost představení také zvyšuje spolupráce s hudební skupinou Techno Plechno a s populární dvojicí Zifák – Ržika. Skupina si v zásadě myslí, že po druhé světové válce skončila česká republika na lavičce poražených.

Dušan Všelicha, kreativní editel

Pro méně zasvěcené dodejme, že v unikátním kreativním týmu spolupracovník rádia měl zeta nalézt herce pražských divadel Sklep a Vpřed Tomáše Hanáka, Jiřího Macháčka, Lumíra Tučného a Fero Burdu.

Beseda s oblíbenými spisovateli

— Jiří Žáček (vlevo)

— Markéta Zinnerová

Na pozvání editelky okresní knihovny Petra Bezruče Zuzana Bornová navštíví své malé čtenáře dva spisovatelé, kteří právě jim v nově velké části své tvorby. Oba jsou navíc laureáty české ceny O pavě pero – Markéta Zinnerová ji získala v roce 1980 a Jiří Žáček pět deset let později. (Není škoda, že tato dvacetiletá tradice dále nepokrývá ovala?) Každý festival potěbuje své hvězdy a oba ti to auto i již pár let na nebi českých čtenářů skutečně září. Možná se skutečně nedá humoru naučit, jak tvrdí někteří teoretikové. Přesto však je dobré, když se děti setkávají více než s krutým humorem, který je pouze smíchem nad lidskou hloupostí, právě s laskavě přemýšlivým pohledem na svět okolo nás, jaký nám oba spisovatelé nabízejí.

Markéta Zinnerová (1942) pochází z Brna. Po ukončení studií na FAMU působila jako redaktorka v časopisech, od roku 1971 byla televizní dramaturgyně vysílání pro děti a mládež a nyní je spisovatelkou z povolání. Z jejích filmových scénářů připomejme Den pro mou lásku, Indiáni z Vtrova, Za humny je drak, televizní seriály Tajemství proutěného košíku, My všichni školou povinní, z doposud vydaných knížek pak třeba Princeznu Rozmarýnku, Hajáska a Juráska a prozatím poslední knihu z roku 1997 Kde padají hvězdy.

Jiří Žáček (1945) se narodil v Chomutově a je absolventem VUT v Praze. Působil jako redaktor v knižních nakladatelstvích a časopisech. Píše poezii, pohádky, fejetony a humoristickou prózu, podílel se na výrobě omalováněk, leporel a ušebnic pro děti. Mezi mladými čtenáři i se všeobecně známými staly jeho sbírky Aprílová škola, Život je pes..., Rýmy pro kočku a pod psa nebo Zpívání za školou z roku 1996.

Po krátkých "životabzích" ještě pár veršů. Hádejte, kdo je napsal?

Jenom páté přes deváté
chce má drahá princezna
jednou bílé, jindy zlaté,
hlavně páté přes deváté,
Rozmarýnka líbezná.

Psycholog je psí chovatel
a znalec všech psích věcí...
Psycholog je psí chovatel –
anebo jsem se spletl?

Na Rozmarýnku padá stín,
co tě s tím, ach, co já vím.
Jsem jen blázen princeznin
poradit už neumím,

Psí chovatel je kynolog,
a otec nebo syn.
Psí chovatel je kynolog –
to není znalec kin!

středa 19. září, 15.00,
Městský divadlo Petra Bezruče

úterý 18. září, 19.00,
Loutkové divadlo

aneb Petr Lysá ek: Svatováclavský sklad

Série vernisáží výrazných osobností
soudobého českého výtvarného umění

Opavský D m umění nez stává svému záměru mapovat to nejprogressivnější z českého výtvarného života nic dlužen ani po dobu festivalu Bezru ova Opava. Sled této vernisáže nám poodhalí, zda a jak se generace promějuje východisko tvorby, kde jsou hranice osobitosti a tvořivosti, jak je to s hledáním krásy, lze-li to brát všechno vážně ... Pinášíme malé profily jednotlivých autorů:

— Petr Lysá ek

Petr Lysá ek (1961) pochází z Ostravy, kde dnes také působí jako vedoucí ateliéru intermediálních forem na katedře výtvarné teorie Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Je absolventem Akademie výtvarných umění v Praze. Zabývá se objekty, instalacemi, performancemi a organizováním festivalů akčního umění Malamut Ostrava (od roku 1994). Oblast Lysákových uměleckých zájmů je značně široká, ale v zásadě jí lze vyznačit především zájmem o paradoxy sebeprezentace, nasazení vlastní tělesnosti a o práci se sociálním kontextem. Nedílnou součástí jeho tvorby je ironie, dodržovaný odstup a mystifikace, které umožňují propašovat do díla soukromé, osobní momenty. V kostele sv. Václava vznikne nebeský sklad zboží, který bude hlídat skladník s kůdly a podivnou fantazií.

středa 19. září, 17.00, kostel sv. Václava,
17.30 D m umění

Kurt Gebauer s Ateliérem veškerého sochařství

Kurt Gebauer (1941) se narodil v Hradci nad Moravicí. Jen velmi krátce se mohlo zdát, že se Gebauerova tvorba zařadí do vžitých představy o sochařství. Záhy se projevil jako umělec, jemuž tradiční formy nekonvenují. Jeho výtvarné názory se vyhrávaly a těly již v 60. letech v atmosféře otevřené uměleckých tendencí. Od počátku byla jeho naturelu nejbližší osobitá redakce pop artu a nové figurace. Jeho další tvorba však byla nesena nevšední invencí, jež byla schopna pochopit podstaty i z oblasti umění jako například konceptuálního myšlení. Jen zřídka pracuje K. Gebauer s klasickým sochařským materiálem, který by požadoval bezpodmínečnou trvalost díla. Významný je sám akt tvorby a spoluúčast. Akt tvorby může být u něj nikdy završen až za účasti diváka třeba spálením povrchu objektu. Hravost a veselost realizací není prostě ani trpké grotesknosti.

středa 19. září, 17.00, kostel sv. Václava,
17.30 D m umění

Kurt Gebauer s ....

Názvem Ateliér veškerého sochařství vymezil profesor Kurt Gebauer, akademický sochař, program své výuky na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, sotva se jí ujal. Uv domoval si, že zdaleka nelze umění nikoho naučit, zato však lze přispívat k formování talentů konfrontací jejich svobodných projevů a podporou zraněného názoru mladých lidí na život i umění - tváří tvář tomu, co vytvoří. Jak říká: "Nebážímu na tom, aby lidé, kteří se mnou projdou ten kus cesty ve škole, byli všichni sochaři, natož umělci. Záleží mi hodně na tom, aby z nich nebyli zahodí profíci, kteří se užírají tím, že zrovna ta jejich speciální dovednost nejde na dráčku. Je dobré si spíš zvyknout, že sochařina je spíše dlouhá nejistá cesta než oslnivá kariéra, sbírání cen, rychlý úspěch nebo pohodlná živnost podle osvědčeného receptu."

— Kurt Gebauer se svými studenty
na Hradci - Mistr a učedníci

Annegret Heini a Jan Steklík:

Výlet do Opavy

Série vernisáží výrazných osobností
soudobého českého výtvarného umění

— Jan Steklík a Annegret Heini (vpravo)

Annegret Heini (1946) studovala na univerzitách v Bonnu a Kolín nad Rýnem. Výstav a performací se zúčastňuje v Německu a České republice od roku 1989 (Kolín nad Rýnem, Brno, Praha, Dortmund, Münster a jinde). **Jan Steklík (1937)** pochází z Ústí nad Labem. Je kreslířem, kolážistou, autorem akcí a projektů a editorem Křivonické školy českého humoru bez vtípu (s K. Neprašem). Od poloviny 50. a 60. let vytvářel nezobrazující strukturální obrazy a kresby. Protože byl v kontaktu s autory okruhu pražských Konfrontací, vytvořil Steklík velmi brzy specifickou podobu svého informelu, pro niž byla charakteristická komornost, citlivost k papíru, smysl pro hru. Zvláště významný je důraz na procesuální vznik díla - propalování papíru, přelepování, vrstvení a jiné postupy se uplatňují nejen jako výtvarné ale i jako sémantické kvality. V 60. letech postupně vzrůstá reportážový charakter koláží, na nichž se objevují stopy hospodských situací a především (útenky, pивní tácky ad.). Od roku 1970 pokračoval akce v veřejném prostoru. Je pro něj typický ležící moment hry, senzibilita materiálu a metaforické přehodnocení. Steklík patří k protagonistům českého stamp artu, kresby mají charakter jakýchsi her, na které dovolují skutečně provést s kresbou určitou akci ("odstřihnout" "odstřihnout"), jiné jsou pouze mentální výzvou ("zamalování"). Hry se skutečným partnerem představují "dablovky" realizované vždy s dalším výtvarníkem. Od poloviny 60. let se soustavně věnuje kreslenému humoru, především v trvale rozvíjeném souboru "adrovek".

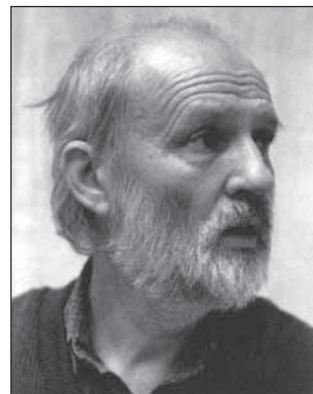
Martin Klimeš

středa 19. září, 17.00, kostel sv. Václava,
17.30 Dm umění

středa 19. září, 20.00,
kostel sv. Václava

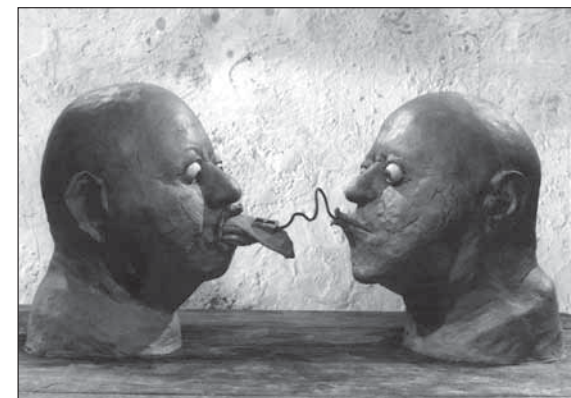
Imaginativní humor

Velkoplošná projekce animovaných filmů
s komentářem Jiřího Siostrzonky

— Jan Švankmajer
— Z filmu "Možnosti dialogu"
(dole)

Proslulý filmový a výtvarník Jan Švankmajer (1934) absolvoval obor loutkářské scénografie a režie na divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze, což do značné míry podpořilo jeho další tvorbu a vývoj nezatížený přílišnou oddaností tradiční technice "filmového umění". Některé experimentální postupy v etnickém triku si ovšem poprvé jako režisér v Laterně Magice na počátku 60. let. Imaginativní a surrealistické tvorbě pak se stal v mnohem nejen ve filmech (Noc z Alenky, Lekce Faust), ale i v další výtvarné, literární i teoretické činnosti. Jeho nezaměnitelný rukopis určuje černý humor, nevšední sensibilita a pronikavý kritický intelekt. Velkoplošnou videoprojekci filmů Poslední trik pana Schwarzwaldy a pana Edgara (1964), Et cetera (1966), Historia naturae (1967), Don Šajn (1970) a Možnosti dialogu (1982) připravil a uvádí Jiří Siostrzonek. Charakter všech animovaných snímků nejlépe vystihují slova samotného tvůrce: "Poezie vzniká jako obranný mechanismus před realitou, má své společné kořeny s magií, kde obranný mechanismus se přetavil ve vlnu jejímu ovládnutí. Součástí umění přivedlo tento obranný mechanismus, který se v poezii odehrává v oblasti ducha, do pokleslých forem boje o zvanec. Doba rozkládající se civilizace, kterou žijeme, nutí básníka zaujmout v ní buď útočný nebo obranný postoj, aby před postupujícím rozkladem obhájil svojí integritu. Za těchto okolností je humor a mystifikace adekvátnější zbraní než lyrismus."

spolupráce Spolek přátel Domu umění v Opavě

Vernisáž grafické a malí ské tvorby slovenského výtvarníka

Akademický malí **Dušan Polakovi (1950)** se narodil v Bratislavě. Výtvarně vzdalíní završil na vysokých umleckých školách ve Varšavě a Bratislavě ve třídě profesora Albína Brunovského. Individuálně vystavuje od roku 1972 nejen na Slovensku, ale i v Polsku, Německu a Česku. Za své knižní ilustrace, humorné a satirické grafiky a kresby získal několik národních i mezinárodních cen. Na scéně slovenského kresleného humoru si Dušan Polakovi vydobyl nepřehlédnutelnou pozici. Poznávacím znamením jeho prací je citlivost a ironie. Nechce však nikoho zesměšnit ani ponížit. Jeho ironie je bez jedovatosti, smích bez výsměchu a humor bez zlosti. Intuitivně cítí, že humor má tžišť v oblasti pocitů. Proto se snaží působit na celou škálu divákovy psychiky, ne pouze na automatické, po vky zafixované mechanismy smíchu. S humorem sobě vlastním objevuje detaily a situace, které se pro nás stávají vstupenkou do snových krajín naší fantazie. Také proto byl jeden z jeho grafických listů vybrán pro centrální plakát letošní Bezručové Opavy.

Dušan Urbaník

— „His master's voice“ (nahole)

— Dušan Polakovi (vpravo)

tvrtek 20. září, 17.00,
Památník Petra Bezručové

tvrtek 20. září, 19.00,
sál minoritského kláštera

Novinky skladatel z Prahy, Brna a Ostravy v provedení domácích i hostujících hudebníků

Jedna z definic charakterizuje humor jako hru spoívající ve spojování běžných neslučitelných myšlenek a dojmů. Skladatelé tzv. vážné hudby si často od času také rádi zažertují, nebo smích je často jedinou obranou před nástrahami osudu. Již renesanční autor Guillaume de Machaut charakterizoval hudbu jako věc, která vybízí k smíchu, zejména u tanci. Mozart v sextetu Vesnických muzikantů je vlastně jakoby dokumentárním předepisem serenády provozované amatérskými hudebníky s předepsanými „kiksý“, jedno z nich uváděné klavírní rondo Ludwiga van Beethovena nese zase název Zlost nad ztraceným grošem, v němž si mistr „šťáhl“ sám ze sebe. Humor je v hudbě přítomen odedávna. Kolik jen vzniklo skladeb s označením scherzo (žert), capriccio (rozmar), burleska (fraška), divertimento (potěšení) i humoreska nikdo ani nespočítá. V průběhu druhého hudebního věku se Vám pokusíme přiblížit, jak je to s humorem a dobrou pohodou mezi autory a interprety „klasiky“ právě dnes. Vzpomeneme si také na Rossiniho, Satiého, Ježka a Loeweho, ale hlavně se zapořloucháme do komorních děl žijících autorů: Edvarda Schifauera, Vlastimila Lejska, Ladislava Matjky, Pavla Staška a Bedřicha Bláhy. Prvního provedení se navíc dočká hned pět skladeb: Variace na lidovou píseň Jindřicha Czerného, Suita Silesiaca Miloše Štardrona, ženské sbory Vojtěcha Mojžíše a Dobroslava Lidmily i jednoaktovka Leona Juřicy, usilující o zápis do Guinnessovy knihy rekordů jako nejkratší opera světa. Zde je tedy program Ve era světových premiérů:

- G. Rossini: Duet dvou koek** zpívají Zuzana Vávrová a Romana Šulková
klavír Eva Olivová
- F. Loewe: Pláček** Zuzana Vávrová a Eva Olivová
- J. Ježek: Tři strážníci** na akordeon hraje Tomáš Gebauer
- B. Bláha: Akordeonové boogie** hraje Petra Štachová
- E. Satie: Le Piccadilly, Le tango, Le feu d'artifice, Rag-time Parade, Balet réaliste** na klavír hraje Zdeněk Pěšek
- V. Lejske: Quatuor lidibria pro klavír čtyřruční** hrají René Adámek a Petr Hanousek
- E. Schifauer: Čardáš pro sólovou tubu** hraje Rostislav Pavlík
- P. Staněk: Ó, ty milý Augustine**
- J. Czerný: Variace na lidovou píseň** hrají Jindřich Czerný - soprán saxofon,
Jiří Kepa - trubka,
Stanislav Bartusek a Petr Bouček – pozouny,
Vlastimil Šemora – tuba
- M. Štardron: Suita Silesiaca** Dtský komorní orchestr ZUŠ V. Kálíka
diriguje Naďa Hanousková
- L. Matjka: Náš štěstí**
- D. Lidmila: Pták Mejlák**
- V. Mojžíš: Ponaučení** Pěvecké sdružení slezských učitelů
diriguje Petr Škarohlíd
- L. Juřica: Žáby** zpívá Jana Watzliková, dále účinkují Lenové
středoskolského sboru Luscinia a komorní sou-

bor

Humor v hudbě II aneb

Novinky skladatelů z Prahy, Brna a Ostravy

Pár poznámek k programu:

Úvodní známé melodie z oper, muzikálů a divadelních her vystupují u nás velmi sporadicky. Úvodní klavírní skladby francouzského autora, který groteskností a provokativností své tvorby inspiroval ve dvacátých letech minulého století vznik známého seskupení mladých skladatelů Pařížská šestka. **Erik Satie** se sice vydával za obyčejného kavárenského povaleče, ale jeho originální díla jsou plná duchaplné ironie a moderních rytmy.

Brněnský skladatel a pianista **Vlastimil Lejsek** napsal svůj čtyřdílný cyklus z radosti, že se ve zdraví dožil šedesátky. V první části využívá pouze bílých kláves bez pedalizace, v druhé naopak výhradně černých kláves a obou pedálů. Třetí a čtvrtá jakoby kakofonicky kombinuje materiál pedálů a černých kláves, aby se v závěrečné části mohl uplatnit kontrast ležérního jazzování sekundisty, obletovaného stojícím hráčem primu, který občas brnká přímo do strun oblíbeným skladatelovým pedem – fajfkou. Skladbu poprvé hráli sami manželé Lejskovi s tím, že onou obletující osobou byla skladatelova žena Vera (prý alespoň takto na pódiu). Celý cyklus navíc ve formě jakéhosi fugáta velmi umně využívá jediné veselé hudební téma.

Jako šprýma se nám představil profesor Janáček konzervatoře **Edvard Schifauer** již při ložském koncertu z tvorby skladatele Opavského. Jistě si vzpomenete na jeho Chytrosti pro dámské vokální trio na slova Archiméda, Einsteina, Lenina a kolektivitu autorů České akademie v d. Letos se můžeme pobavit jeho ústředním komponovanému pro nástroj, který se sólově uplatňuje skutečně minimálně.

Oblíbenou hudební formou, která dává skladateli možnost ukázat bohatou invenci a vtip, jsou variace. Hudební téma se jako modelka na módní přehlídce převléká do stále nových šatů. Pro posluchačky vedle nástrojové obsazení patří dechových nástrojů napsali variace na známé lidové písně dva ostravští skladatelé **Pavel Staněk** a **Jindřich Czerný**, přičemž druhý z nich komponoval svých variací v nově nastavené nástrojové obsazení.

Návštěvníci brněnského univerzitního profesora **Miloše Štároně** na ložském bezrukovském festivalu přinesla ovoce ve formě dedikace nového hudebního žertu Dámské komornímu orchestru, letošnímu laureátu národní rozhlasové soutěže Concerto Bohemia. Přítelů Silesiaca popisuje fiktivní pobyt italského mistra z období renesance a baroka Claudia Monteverdiho v Opavě (Štároně napsal jedinou českou monografii). Z raných barokních rytmy a harmonií se zrodil za obecného mluvení k oke z kostela Sv. Václava závěrečné rockové slavnostní oslava spontánního muzicírování.

Ostravský autor **Ladislav Matějka** ve svém cyklu Pletky zhudebnil oblíbené veršované, jejichž autorem je spisovatel Fran Smolaj z Suchých Lázeň. Aby se mohli vychutnat všechny nuance nářečí, uvádíme Smolajovu předlohu Náš štít v plném rozsahu:

Kdo chce chová v placu kury, n smí n chová v plotu kury, bo to potem kura šeda místo doma u šušeda. Slycha často: Hromské kury! Furt jim snažam zrní z hury, ale vajca žádná n da. Zitra se ta pakaš p eda! Taky kraval byl u Chmurky, chobaj v plot n ni urky. Všecko z cihel jako v hrad ... “Nam ty vajca kdošik krađ ,” k i i Chmurka, zloš um bleđa. Ale Chmura na u n da. “Zlođ ja tu, robo, n ni. Daremne je každe kleni.” A dy v plot n ni kury, alej sten naše kury vynašaly vajca z domu! “N ch do teho tisíc hromu!” klaje už i stary Chmura. “Tuž tu mušš p ec by ura!” “ ura, ura, tak ju najdi! Pro kabat se hnedaj zajdi a už hledaj, doka sv tlo!” V tym jim k noham čošik sletilo ... ze stodoly sfyrla kura. “Vidiš, robo, tam je ura! Do stodoly vajca nošu. Tam jich bud jako v košu.” Usmili se a šli hleda ... “Až jich najdm, možem p eda ,” povzbuzuje Chmurka chlopa. “Mušš jich by v c jak kopa,” hnedaj na to klad Chmura. “Nale dyby jedna kura tak jich kopu mohla nan s , do sklečka ov to tak zan s , tak je klobuk cukru hnedaj.” “N mudruj v il, ale hledaj,” Chmura zasej napomina. V tym tež ruky k nebjú zpina, “Robo, robo, už jich mamy! Pohef honem! Kaj jich damy ...” Chmurka p eskakuje slamu, ale naraz bych do tramu a už jed jak v karniku. To vam bylo k iku, ryku! Hned tež čošik šprichlo v lica, ... z vajec byla smaženica. Stara Chmurka na nich sedi, Chmura na u lozstn hledi. “Vidiš, už je cuker v djably! Zgably ty tvoje plany”.

Večer svatočkových premiér

v provedení domácích i hostujících hudebníků

Další ostravský skladatel **Dobroslav Lidmila** zhudební básně své ženy, známé básníky Lýdie Romanské, poměrně často. Zatím poslední novinkou je Pták Mejlák:

*Co je to za cizí pták? Co je to za pták, diví se sv t, To je ten pták Mejlák s novou vizí,
Aj, co je to za slavík, co tak zpívá jaký má zp v a let?, letí sv tem pták Mejlák,
letí sv tem internetem,
písní ku vyleje z modrého displeje
pták Mejlák, letí do tisíciletí!*

/www.Mejlák.cz, co tak zpívá, ... ZAPNI SI MOBIL,
www.Mejlák.cz zpívá/ ZAPNI SI INTERNET!

Pro sbormistra **Petra Škarohlída** píše na objednávku mnozí skladatelé. Opakovaně a nejnověji i pražský autor z Moravy Vojtěch Mojžíš. Hudební podoba stále platných, byť přes 2000 let starých latinských písniček, vznikala ještě před pár týdny.

*Mali corvi, malum ovum – od špatného havrana špatné vejce
Mens verritur cum fortuna – povaha se mění se změnou štěstí (názory se mění okolnostmi)
Mel in ore, verba lactis, fel in corde, fraus in factis – med v ústech, slova jako mléko, žlu v srdci, zrada v inech
Memento quia pulvis es – pomni, že jsi prach
Licet nobis esse bonos – být dobrým závisí na nás
Beatus ille, qui procul negotiis paterna rura bobus exercet suis – šťastný je ten, kdo vzdálen své tské ruče obdělává svými voly zdědilé na pole
Interpone tuis interdum gaudia curis, ut possis animo quemvis suffere laborem – zasměj se čas od času, aby duše tvá snesla všeliké trápení*

Nám tem k miniope ostravského pedagoga, propagátory muzikoterapie a známého vypravěče veselých historek **Leona Juřicy** se stala antická bajka o bohyni Léthé trpící žízni, která lakomé sedláky, odmítající ji pustit k rybníku, promění v žáby.

Možná nejkratší opera v hudební historii obsahuje vše, co tento žánr potěbuje: předehru, arii, recitativy i sbor. Pokud vše dobře dopadne, bude opavská premiéra zapsána agenturou Dobrý den do Guinnessovy knihy rekordů.

Léthé: Žízním, žízním, žízní hynu, putuji již tolik dní, vodu nikde nevidím. Hle, rybník se s káňalovou vodí kou, hned se napiji.

Sedláci: Z té vody pít nebudeš. To tak, aby nějaká pobíhla picházela k našemu rybníku. B da, jestli hned neodejdeš odkud jsi p išla!

Léthé: Když se nemžete té vody nabažít, budete žít v tomto rybníce na věčné časy jako žáby!

Sedláci: Kva, kva, kva ...

Protože muzikanti bývají obdobně jako herci veselé kopy, dovoluji si na závěr ocitovat z knížky Jiřího Berkovce Hry s tóny, jak si členové divadelních orchestrů pojmenovali některé opery: Nabuko (Trabuko), Hugenoti (Hugovy noty), Služka paní (Puška s laní), Parsifal (Pár zívál), Rigoletto (Léto v Rize), Síla osudu (Sníla o sudu) Traviatta (Tráví játra), Trubadúr (Trub v A dur), Don Giovanni (Dou do vany) atd. Možná, že slovo “vázná” ve spojitosti s hudbou skutečně natropilo mnoho škody. Proto Vy, milí posluchači, kteří jste se doposud obávali soudobé hudby, která nelahodí za každou cenu uchu, nebo nepoužívá stereotypní rytmus a silnou dávku decibelů, přijměte dnešní program jako otevřenou bránu do utajované zahrady i jako pozvánku k hostině pro mlsné jazyky.

Petr Hanousek

tvrtek 20. září, 19.00,
sál minoritského kláštera

tvrtek 20. září, 19.00,
sál minoritského kláštera

Slavnostní fanfáry k ukonění doprovodných akcí festivalu

pátek 21. září, 17.00, v Žitná Hlávka

v dtském výtvarném projevu

Vernisáž žakovských prací

Protože koncem školního roku nahradila tradiční přehlídku celoročního úsilí žáků a učitelů instalace prací z výtvarné soutěže O cenu primátora města, vracíme se k ní v rámci festivalu. Diváci opředení mohou zhlédnout všechny výtvarné techniky, které ve škole využijeme, objeví se zde jak studijní práce adeptů připravujících se na talentové zkoušky na střední a vysoké školy umleckého směru (což bylo též žištěm práce v prvním pololetí), tak i volnější a rozvernější tvorba, která vznikala před prázdninami.

Ivana Sýkorová

— Módní přehlídka ZUŠ

pátek 21. září, 17.00,
galerie ZUS Solná

pátek 21. září, 19.30,
Kulturní klub Ostroj

pátek 21. září, 18.00,
Ostrožná ulice . 15

deský skladateli Arnoštu Rychlému

— Arnošt Rychlý

Na letošní rok připadá 100. výročí narození opavského hudebního pedagoga a skladatele, který se v roce 1972 stal nositelem Ceny Petra Bezruče. Arnošt Rychlý (1901 – 1987) studoval hudbu v Praze, sólový zpěv v Římě a Vídni. Po ukončení studií zahájil pedagogickou dráhu na středních a vyšších odborných školách v Ostravě a Krnově, spojenou s vedením pěveckých sborů. V roce 1937 pak založil sdružení Zpěváci z Bílé Opavy. Vedle úprav lidových písní se později intenzivně věnoval textům Petra Bezruče. Na

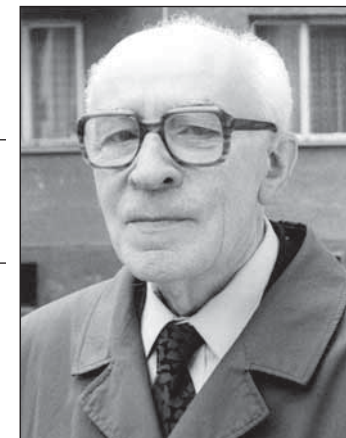
slova jeho básní vytvořil 52 skladeb různých žánrů, z toho 26 melodram, 10 písní, 12 sborů, ale i dvasmycové kvartety, kantátu a znělku. Mimo úspěšná byla jehoinnost v hudební výchově studentů, pro něž napsal kvalitní didaktické texty. Jeho celoživotní zásluhy chce Matica slezská uctít instalací pamětní desky na rodném domě na Ostrožné ulici.

Vlastimil Kovara

Humorky ze Slezska aneb

Setkání s významným folkloristou a předání Ceny Petra Bezruče

V pořadu, který připravila editelka Domu dětí a mládeže Jaroslava Poláková, zahrájí a zapívají soubory a cimbálové muziky Slezan z Českého Těšína, Odra z Ostravy, Vrtek a Ischias z Opavy, Srubek ze Štěrbohovic a Bejatka ze Štětiny, k besedě u cimbálu budou hrát Opavští hudebníci a Sekeráše, představí se lidoví vypravěči Josef Chmiel z Karviné-Darkova, Oto Žabka z Jablunkova, Jiřina Patalová ze Štětiny a Milan Smolka ze Štěrbohovic. A to vše jako podkování Antonínu Satkem za jeho celoživotní práci pro uchování lidového umění našeho kraje.

— Antonín Satke

PhDr. Antonín Satke CSc. (1920) se narodil v Komárově u Opavy. Po maturitě na Obchodní škole v Ostravě a válečném pracovním nasazení vystudoval slovanštinu a filologii na Univerzitě Karlově. Odborné vzdělání uplatnil nejprve jako státní učitel na opavských školách. Citlivým přístupem a neobyčejným vztahem ke studentům se hluboce zapsal do jejich paměti. Vedle své profese se současně zabýval dialektologií a později i folkloristikou, které se od roku 1955 staly jeho výhradním profesním oborem, nejprve ve Slezském ústavu v Opavě, pak v Ústavu pro etnografii a folkloristiku SAV v Praze. Na počátku 90. let přednášel také na Slezské univerzitě v Opavě. První jeho práce byly badatelsky zaměřeny na širší Opavsko a především Hlučínsko, později svou působností rozšířil i na Frýdecko, Karvinsko a Těšínsko. Vracel se zde především ke zdrojům lidové slovesnosti, komplexně studoval projev lidových vypravěčů a zpěváků, tedy nejen jeho slovesnou stránku, ale i vizuální projevy při interpretaci textu, gesta, mimiku a podobně. V tom smyslu je pro kopnickým dílem dr. Satkeho kniha Hlučínské pohádky Josefa Smolky. V dalších etnografických studiích a popularizačních pracích shromáždil a předložil obecné pozornosti mnohé lidové slovesné výtvořky – pohádky, povídky, humorky, anekdoty – z velké části Slezska a severní Moravy. Přímou tendencí ve svých je určení kniha z roku 1991 Úsměvy a smích (anekdoty a humorky slezského venkova a hornického Ostravska).

Dr. Satke se vždy zamýšlel nad významem zachyceného projevu, hledal jeho kořeny i regionální specifika v kontextu evropské lidové tradice i krásné literatury. Výsledky jeho bádání a sbírky byly uveřejněny ve velkém počtu článků v odborných časopisech, regionálním tisku, v příležitostných publikacích a nkolika knihách. Svou práci folkloristickou dr. Satke rozšířil též o literární vědecké studie regionálních autorů, především Ludmily Hořkové, ale také některých dalších. Rozsáhlé odborné a publikační dílo dr. Satkeho zásadním způsobem rozšířilo znalosti o lidové slovesnosti ve Slezsku a je v tomto oboru zcela nepominutelné. Jeho rozsah je hodný úcty také proto, že minulý politický režim zbavil autora pro jeho náboženské cítil a jasné politické názory na lidské nejen možnosti v dělnické práci, ale i osobní svobody.

Vlastimil Kovara

Veselý večer u cimbálu s dr. Antonínem Satkem

Úsměvy

Odhalení pamětní

Vernisáž výb ru prací z prázdninového setkání výtvarník v Šilhe ovicích

Deset výtvarník p ijalo pozvání na plenér (z francouzského en plein air = na volném vzduch), který zaštitila Matice slezská a grantový systém podpory kultury Magistrátu m sta Opavy. V návaznosti na podobné akce v Ratibo i, jichž se zú ast ují také výtvarní um lei z našeho regionu, prob hl v Šilhe ovicích “zah ívací” první ro ník. Ten p íští by m l být již také mezinárodní a m l by se uskute nit v Háji ve Slezsku. Odbornými garanty týdenního pracovního setkání byli František erný a Miloš Ka írek, který je také iniciátorem instalace prvního menšího výb ru prací v Gotické síni. Celou “že” maleb i prostorových objekt pak budete moci obhlédnout v listopadu v galerii Základní um lecké školy na Solné ulici.

Sobota 22. zá í, 10.00,
Gotická sí minoritského kláštera.

— Grafiky Miloše Ka írka (vlevo)
a Františka erného

sobota 22. zá í, 13.30,
zámek Hradec nad Moravicí

Veselé odpoledne Rytí svatého Vav ince a jejich host z eska a Polska

Historický šerm Opava
Masarykova 23, 746 01 Opava, Czech Republic
Tel.: 0042 0604 235 188 E-mail: merlin@lutel.cz

Rytí i svatého Vav ince si Vás dovolují pozvati na akci, jež jest humoru a šermu plná. Co divák velect ný uz íti a prožítí tam m že? Pohádky a taška ice pobaví ho p evelice, uz í muže šermovati i ženy o est bojovati, vyzkouší si st elbu z luku, kuše i vrhati na cíl nožem m že, historickou hudbu vyslechnouti rá í a p itom bude pítí, jístí, hodovati. Kdo na Hradec vstoupí, jist pranic neprohloupí.

Opavská skupina historického šermu Rytí i svatého Vav ince byla založena na podzim roku 1998 po ukon ení natá ení filmu Johanka z Arku. N kte í lenové p sobili d íve ve skupinách Rytí i z Nemanic a Markus M. Nov vzniklá skupina již reprezentovala Opavu na mnoha m stských slavnostech i mezinárodních festivalech a navázala kontakty se šermí i z Ratibo e. Na nádvo í zámku Hradec nad Moravicí vystoupí celkem 40 ú inkujících v šesti skupinách, p i emž t i budou z Polska.

Petr Grambal

— Rytí i svatého
Vav ince

pohádkovým i vále ným

P edstavení pražského loutkoherceckého souboru

Divadlo Buchty a loutky vzniklo v roce 1991. Je stále na cestě. Nechce mít svou vlastní budovu, nemá dramaturgický plán, pevnou žánrovou linii, a přesto jsou jeho inscenace oceňovány na různých festivalech diváky i kritikou. Pro nejmladší návštěvníky festivalových akcí – děti od tří let – si pražský soubor připravil dvoutyčtinové představení. Zprvu Tí malá prasátka na motivy lidové anglické pohádky v úpravě a režii Víta Bruknera. Ve známém příběhu bude chtít mlsný vlk slupnout prasátka, ale my se mu stejně

dostaneme na kobyliku. Odpoledne na všechny přizívce loutkového divadla čeká jiná pohádka. Představení Žabák Valentýn v režii Marka Bečky tentokrát představí na scéně meckou odlohu o tom, kterak rozmazlený žabí chlapeček uteče od maminky a tatínka do světa, aby tam zažil různé dobrodružství a našel zajímavé přátele. Skutečně reprezentativním zárem Bezruovy Opavy pak bude večerní představení pro dospělé diváky Příběh ??? lovka. Hra oživuje známou románovou legendární postavu sovětského válečného letce Alexeje Meresjeva. Není příliš obvyklé, aby divadelní soubor nastudoval dramaturgickou knihu, která už díky bohu, nepatří mezi povinnou četbu. Tím méně je obvyklé, když se takové dramaturgické ujmou divadlo loutkové. Nejde však o prvoplánové zesměšlování totalitního artefaktu. Soubor se s tímto recesistickým titulem o lidské hlouposti a válečné absurditě představil s velkým ohlasem dokonce i v Moskvě. Přes všechnu legraci totiž dochází k momentům, při kterých je třeba se při představení zastavit a trochu přemýšlet. O Meresjevovi, válce i o sobě. Humor je totiž darem, který nám byl dán nejen k prožití drobných radostí každého dne, ale také k přesnějšímu vidění světa.

— Buchty a loutky – představení “Žabák Valentýn” (nahore) a “Příběh ??? lovka” (dole)

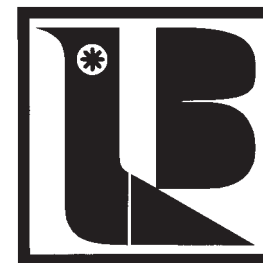
nedle 23. září, 10.00 – Tí malá prasátka, 15.00 – Žabák Valentýn, 19.00 – Příběh ??? lovka, Loutkové divadlo

Festival skonil

Nové tisíciletí je před námi. A hned si na rovinu ekneme, že v novém věku nás jistě nečeká jen to dobré. Radost a smutek se odjakživa střídají jako den a noc. Možná budeme muset vynalozit po každou dávku energie na uchování obyčejné citlivosti a porozumění. Ale i tak nám schopnost smát se, která je výlučně lidským majetkem, umožní uvolnit potlačenou agresi, různé přetlaky, obavy i nudu. Již Oscar Wilde totiž tvrdil, že předstíraná vážnost je oním prvotním hříchem lidstva. A tak se smějme. Zlepšíme si tím krevní oběh i trávení a hlavně pochopíme a nebudeme se zbytečně trápit tím, že na světě, tak jako v každém vtipu, je mnoho v cí jinak, než se zpočátku jeví.

Za redakci Petr Hanousek

Po adatel

Mediální partneři

Sponzor

Připravný výbor festivalu Bezruova Opava:

Mgr. Zuzana Bornová – Okresní knihovna Petra Bezruvy, Mgr. Miroslava Halámková – Magistrát města Opavy, Mgr. Petr Hanousek – ZUŠ Háj ve Slezsku, Alena Chudárková – SZMO Památník Petra Bezruvy, MVDr. Martin Klimeš – Dmumní, Ing. Vlastimil Kovara – Matice slezská, Karel Kostera – ag. Kostera, Jana Lauermanová – Okresní úřad v Opavě, Ing. Jiří Pecháček – Sdružení Hlavnice A. C. Nora, PhDr. Vladimír Pfeffer – Slezské zemské muzeum v Opavě, Jaroslava Poláková – Dm dítí a mládeže, Mgr. Petr Rotrekl – Magistrát města Opavy, Ivana Sýkorová – ZUŠ výtvarný obor, Vlastimil Šemora – ZUŠ V. Kálíka, doc. PhDr. Jiří Urbanec, CSc. – Slezská univerzita.

Programový tisk 44. Bezruovy Opavy
Vydal odbor školství a kultury Magistrátu města Opavy v září 2001
Dramaturgie festivalu Mgr. Petr Rotrekl
Redakce Mgr. Petr Hanousek
Titulní strana s použitím grafiky Dušana Polakovice
Grafická úprava Martin Feikus
Tisk Retis s.r.o. Krnov
Neprodejné, náklad 2000 kus

44. BEZRUČOVA OPAVA

program

- úterý 7.** – 18.30 foyer Slezského divadla – **Boleslaw Polnar aneb Divadlo světa**
– 19.00 Divadelní klub, vernisáž výstavy plakátů a obrazů významného polského výtvarníka
- sobota 8.** – 14.00 Městské sady – **To nejlepší z opavské rockové alternativní scény** – koncert skupin Bardo Thódot, Elliot González, Koptretina, Luza, Nekos Zpochakulis, No 1, Peří, Psychonaut, Sorňob Bel, Yaba a slavnostní křest CD
- pondělí 10.** – 17.00 Horní náměstí – **Slavnostní fanfáry z Hlásky**
– 19.00 Slezské divadlo **Divadlo Járy Cimrmana - Blaník** – představení pražského kulturního souboru s jevištní podobou českého mýtu
- úterý 11.** – 17.00 Dům umění – **Humor ve výtvarném umění I aneb Akty českých spisovatelů na fotografiích Jany Nosekové**
– vernisáž snímků z benefičního kalendáře brněnského nakladatelství Petrow
– 17.50 Dům umění – **Jak zalichotit tlusté ženě** – autorské čtení Mariana Pally
– 10.00, 19.30 minoritní sběr – **Humor v hudbě I aneb Penguin Quartet vážně i vesele** – koncert úspěšného pražského souboru
- středa 12.** – 17.00 Gotická síň minoritního kláštera – **Docta Jiřimu Kolářovi** – zahájení výstavy portrétních fotografií a představení nové knihy „Jiří Kolář na fotografiích Emanuela Křenka“ a malá výstava z díla Jiřího Koláře
– 19.00 vinnárna U Přemka – **Humor v literatuře aneb Večer Obce moravskoslezských spisovatelů**
– **“Všichni krásní blázni”** – literární vinnárna s jazzovým bandem “Grupa bez nazwy” (Polsko)
- čtvrtek 13.** – 17.00 Slezské zemské muzeum – **Setkání s malířem Vladimírem Komárkem** – vernisáž výstavy spojená s besedou a autogramiádou
- pátek 14.** – 15.00 Městský hřbitov – **Malý koncert pro Petra Bezruče** – účinkuje přečeský sbor Domino
– 18.00 Čajovna Bludný kámen – **Literární večer v rámci celostátní soutěže prózy Hlavnice A. C. Nora 2001**
– představení nejúspěšnějších literárních prací mladých autorů
– 20.00 club Classic No 5 – **Prima jízda, když jsem sama doma aneb Jak se Kateřina Březová a kapela Plotšín Punk (Slovensko)**
– Přiležitostný soubor R. J. uvádí přímý přenos TV záznamu a kapele Plotšín Punk (Slovensko)
- sobota 15.** – 10.00 Dřofabýrov sady – **Skupina X v arkádách** – vernisáž tradiční výstavy opavských výtvarníků
– 14.00 Kulturní dům Hlavnice – **Hlavnice A. C. Nora 2001** – vyhlášení výsledků celostátní soutěže prózy
– 10.00 Kružíberk – **Pohoda na vodě aneb Plavba baboho léta**
– pro vodomilny na člunech, kajácích, raftech a nečbách splutí a zamybání Moravice
– 16.00 Areál dobré pohody Žimovice – **Koncert dobré pohody**
– Hudební programek s Karavanou, Korovou, Záleský, Wabi Darhem, Pavlem Dobešem a Lobáblou
- neděle 16.** – 17.00 Čajovna Bludný kámen – **Životopis Johana Christoha Friedricha Schillera**
– Zahájení výstavy nědného humoru ve fotografiích Magdy Stanové (Slovensko)
– 19.00 Městský dům kultury Petra Bezruče
– **A proto zpívám... aneb Večer monsignora Josefa Veselého**
– literární-hudební pořad a předání Cený Petra Bezruče
- pondělí 17.** – 17.00 kino Elektra – **Humor ve filmu aneb divadlo Šklep ve Filmovém klubu**
– projekce brátbomerzádních snímků a setkání s protagonisty divadla Šklep
- úterý 18.** – 16.00 foyer Slezského divadla
– **S divadlem a kolem divadla aneb Hrst divadelních zářků Miloše Zbavítela** – setkání s divadelním historikem, představení knihy vzpomínek a předání Cený Petra Bezruče
– 19.00 Loutkové divadlo – **Humor v éteru aneb Rádio Hotel**
– **pouliční, bytové a squat FM** – vizuální verze rozhlasového vysílání legendárního rádia Limonádový Joe
- středa 19.** – 15.00 Městský dům kultury Petra Bezruče – **Humor v literatuře pro děti aneb Povidání s Markétou Zinnerovou a Jiřím Žáčkem** – beseda se oblíbenými spisovateli
– 17.00 kostel sv. Václava – **Humor ve výtvarném umění II – Petr Lysáček: Svatováclavský sklád**
– 17.50 Dům umění – **Kurt Gebauer a Atelier všekerého sochařství, Jan Steklík a Annegret Heini: Výlet do Opavy** – vernisáž výtvarných osobností soudobého umění
– 20.00 kostel sv. Václava – **Imaginativní humor Jana Švankmajera** – velkoplošná projekce filmů krále českých surrealitů
- čtvrtek 20.** – 17.00 Památník Petra Bezruče – **Dušan Polakovič aneb Čtvála bláznovství**
– vernisáž grafické a malířské tvorby slovenského výtvarníka
– 19.00 sál minoritního kláštera – **Humor v hudbě II aneb Večer světových premiér**
– noční sběr skladatelů z Prahy, Brna a Ostravy v provedení domácích i hostujících hudebníků
- pátek 21.** – 17.00 věž Hláska – **Slavnostní fanfáry k ukončení doprovodných akcí festivalu**
– 17.00 galerie ZUŠ Solná – **Úsměvy v dětském výtvarném projevu** – vernisáž žákovských prací
– 18.00 Ostrožná ulice č. 15 – **Odhalení pamětní desky skladateli Arnoštu Rychlému** – Matice sleská ve 100. výročí narození opavského rodáka
– 19.00 Kulturní klub Ostroj – **Humorky ze Slezska aneb Veselý večer u cimbálu s dr. Antonínem Satem**
– setkání s významným folkloristou a předání Cený Petra Bezruče
- sobota 22.** – 10.00 Gotická síň minoritního kláštera – **Plenér X - 01** – vernisáž výběru prací z prádního roční setkání výtvarníků v Šihelovicích
– 14.00 areál restaurace Na statbu - Opava, Kyčlovice – **Procházka staletými aneb Šermujeme bez ručnic**
– veselé odpolední Rytíři svatého Vavřince a jejich hostů z Česka a Polska
- neděle 23.** – **Buchty a loutky aneb Hrátky s příběhem pohádkovým i válečným**
– 10.00 Loutkové divadlo – **Tři malá prasátka**, 15.00 Loutkové divadlo – **Zabák Valentýn** – představení pražského loutkového divadla pro děti – 19.00 Loutkové divadlo – **Příběh ??? člověka** – netradiční zpracování válečného eposu o letci-hrdinovi

Doprovodné akce festivalu probíhají jen za příznivého počasí na Horním náměstí ve dnech 9.9. v 10 hod., 10.-14. a 17.-21.9. vždy od 16.00 do 17.00 hodin.

Informace o festivalu: 0653/756 435, nebo na www.opava-city.cz
Předprodej vstupenek: Sluna, tel.: 0653/712 319; Slezské divadlo, tel.: 0653/623 144